

ETIMOLOGI PERKATAAN ARKAIK DALAM BAHASA MELAYU: FAKTOR DAN KESAN PEWUJUDAN KATA

MOHAMAD NORTAUFIQ NOR HASHIM*
Yunnan University, China
nortaufiqhashim@gmail.com

REN HANYU
Xi'an International Studies University, China.
renhanyu@xisu.edu.cn

WEN QING
Yunnan University, China.
wenqingaina@qq.com

LU SHIQING
Tianjin Foreign Studies University, China.
lushiqing@tjfsu.edu.cn

*Pengarang Perantara

ABSTRAK

Peminjaman kata daripada bahasa rumpun lain telah menambahkan jumlah perbendaharaan Melayu. Pertambahan yang berlaku juga telah mewujudkan kesinoniman kata dan memberi nilai kepada penggunaan sesebuah kata. Walau bagaimanapun, peresapan kosa kata asing yang berterusan telah menyebabkan wujudnya perkataan arkaik. Pewujudan ini bukan hanya berlaku pada kosa kata asli Melayu malah terjadi pada kata yang dipinjam daripada rumpun bahasa lain. Oleh itu, kajian ini akan meneliti lima perkataan arkaik dalam bahasa Melayu dari sudut etimologi. Pemilihan data kajian dibuat berdasarkan penandaan simbol 'ark' yang merujuk kepada arkaik menerusi Kamus Dewan Perdana (2020). Selain itu, data terpilih juga dibuat berdasarkan kepada persamaan makna antara perkataan arkaik dengan perkataan pada masa kini. Pembuktian ini penting bagi mengenal pasti kemasukan atau penggunaan sesebuah kata dalam bahasa Melayu dan kemunculannya sebagai kata arkaik sebagaimana yang dicatatkan oleh pengkaji bahasa lain. Selain itu, faktor berlakunya fenomena ini turut dibincangkan dengan menggunakan kerangka pedoman etimologi yang dicadangkan oleh Collins (2003) yang diubah suai oleh Taufiq (2022). Hasil kajian menunjukkan bahawa kata arkaik terhasil menerusi penggantian kata yang lebih menyerlah penggunaannya dalam kalangan penutur bahasa. Selain itu, melalui penelitian kekerapan penggunaan serta kemunculannya menerusi manuskrip Melayu lama, beberapa perkataan yang dikaji juga tidak digunakan dengan meluas pada zamannya. Sekiranya terdapat dua perkataan yang sinonim, masyarakat Melayu lebih memilih perkataan yang difahami oleh masyarakat umum agar mudah untuk berkomunikasi, dan hal ini menyebabkan status perkataan yang dipinggirkan itu berubah menjadi perkataan arkaik.

Kata kunci: arkaik; etimologi; peminjaman; pertembungan bahasa; rumpun bahasa

ETYMOLOGY OF ARCHAIC WORDS CREATION IN MALAY LANGUAGE: FACTORS AND EFFECTS OF CREATION

ABSTRACT

Borrowing words from other group languages has increased the number of Malay vocabulary. The increase that occurred has also created the meaning of words and gives value to the use of a word. However, the continuous diffusion of foreign words has led to the existence of archaic words. This phenomenon does not only occur in the original Malay vocabulary but also occurs in words borrowed from other language groups. Therefore, this study will examine five archaic words in the Malay language from an etymological point of view. The selection of research data is based on the marking of the 'ark' symbol which refers to the archaic through *Kamus Dewan Perdana* (2020). In addition, the selection of data based on the similarity of meaning between archaic words and present words. This evidence is important to identify the inclusion or use of a word in the Malay language and its emergence as an archaic word as noted by other language researchers. In addition, the factors that cause this phenomenon are also discussed using the etymological framework suggested by Collins (2003) modified by Taufiq (2022). The results of the study show that archaic words are produced through the replacement of words that highlight their use among language speakers. Some of the words studied were also not widely used in his time which can be studied through the frequency of use and their appearance through old Malay manuscripts. The synonymy that exists between two words that carry the same meaning in the past has caused the Malay community to prefer words that are understood by the general public so that it is easy to communicate so that the marginalized word changes its status to archaic.

Keywords: archaic, etymology, borrowed, language contact, language group

PENGENALAN

Arkaik merupakan kata atau perkataan yang sudah tidak digunakan lagi dalam bahasa Melayu. Penggunaan sesebuah kata yang telah dinyatakan sebagai arkaik tidak diwajibkan digunakan semula tetapi sebagai panduan dalam meneliti sejarah perubahan dan penggantian kata. Rahim Aman (1998) menyatakan bahawa kajian yang berkaitan dengan perkataan arkaik mampu menyingkap pola perubahan dalam bahasa secara diakronik dan melaluinya penelusuran terhadap penggunaan kosa kata masyarakat Melayu pada zaman dahulu dapat dikaji. Bagi Nathesan (2022), nafas baharu perlu diberikan kepada kata arkaik dengan cara memperkenalkan dalam penulisan dan perbincangan. Oleh yang demikian, penting untuk kajian ini meneliti semula perkataan yang digunakan oleh masyarakat Melayu pada waktu lampau. Takrifan arkaik berdasarkan Awe & Fanokun (2018) ialah perkataan lama yang ketinggalan zaman.

Menurut Nathesan (2015), perkataan yang sudah jarang atau tidak digunakan oleh penutur bahasa tidak kira sama ada dalam percakapan atau penulisan pada zaman sekarang disebut sebagai kata arkaik. Antara kata arkaik dalam bahasa Melayu ialah 'wartawati', 'togan', 'tasa', 'datia', 'sagar', 'cakela', 'jamat', 'zigurat' dan sebagainya. Pengkajian kata arkaik berkait rapat dengan etimologi kerana perbahasannya memiliki perkaitan dengan usia

perkataan. Kajian sebelumnya yang dilakukan oleh Taufiq & Aniswal (2022) banyak memperlihatkan tentang aspek pewujudan dan penggunaan sesebuah kata dalam bahasa Melayu. Walau bagaimanapun, kajian ini yang terarah kepada etimologi meneliti kemunculan dan pewujudan arkaik dalam bahasa Melayu. Di samping itu, pewujudan kata arkaik dalam bahasa Melayu berkait rapat dengan aspek pertembungan bahasa yang berlaku antara masyarakat berbeza bahasa.

Beberapa perkataan arkaik dalam bahasa Melayu telah wujud yang bukan hanya terdiri daripada perkataan Melayu asli malah merupakan kata yang dipinjam seperti 'permen' (bahasa Belanda), 'makhdum' (bahasa Arab), dan 'bupala' (bahasa Sanskrit). Wujud juga peminjaman kata yang digantikan dengan kata pinjaman lain seperti yang berlaku pada kata 'kahaf' daripada bahasa Arab digantikan dengan kata 'gua' daripada bentuk *gotha* atau *khoha* (bahasa Hindi). Perbincangan kata arkaik 'kahaf' akan dilanjutkan di bahagian analisis kajian. Berbeza pula dengan kata 'aksara' daripada bahasa Sanskrit dan bahasa Melayu meminjam perkataan daripada bahasa lain yang maksudnya sama daripada bahasa Arab iaitu 'huruf'. Dan pada hari ini, penggunaan kata 'huruf' adalah lebih kerap digunakan oleh penutur berbanding 'aksara' melainkan dalam penulisan ilmiah yang melibatkan pengkajian sejarah seperti bidang arkeologi.

SOROTAN KAJIAN

Rahim Aman (1998) telah mengkaji perkataan arkaik yang digunakan dalam kamus Inggeris Melayu yang disusun oleh Bowrey (1701) yang dikatakan cukup penting kerana melakarkan bahasa Melayu pada abad ke-17. Kajian yang dilakukan oleh Rahim Aman (1998) dapat dikatakan sebagai titik tolak kepada kajian ini untuk meneliti perkataan arkaik dari sudut etimologi. Menurut Rahim Aman (1998), buah 'pear' yang dipinjam daripada bahasa Inggeris telah memiliki nama yang khusus dalam bahasa Melayu, iaitu 'comasra'. Penjelasan berkaitan kata ini terhenti di situ tanpa menjelaskan dengan lebih terperinci dari sudut sejarah dan geografi. Pengkaji juga meneliti beberapa bahasa lain sebelum pengaruh Inggeris, iaitu bahasa Belanda yang memiliki kemiripan kata antara 'peer' dan 'pear' ← 'pere' (Middle English) ← 'peru' (Old English). Penelitian dari sudut asal usul tanaman buah ini juga perlu diterokai kerana peminjaman kata ini mungkin wujud setelah buah 'pear' itu wujud di alam Melayu. Jadi, bagaimanakah kata 'comasra' itu terlebih dahulu wujud dalam bahasa Melayu sebelum kewujudan buah itu dalam kalangan masyarakat Melayu? Oleh itu, persoalan ini perlu dijawab menerusi kaedah etimologi yang melengkapkan pengkajian secara menyeluruh khususnya berkaitan sejarah dan geografi kata.

Penelitian kepada kata arkaik turut dilakukan oleh Ramizu (1998). Kajian yang dilakukan oleh Ramizu (1998) tertumpu pada perubahan fonologi bagi perkataan arkaik yang terdapat dalam teks klasik *Hikayat Seri Kelantan*. Selain itu, Nathesan (2015) antara pengkaji yang banyak meneliti terhadap kata arkaik Melayu. Misalnya, Nathesan telah menjelaskan tentang makna bagi sesebuah kata seperti kata 'nawa' yang dipinjam daripada bahasa Sanskrit bermaksud 'kata bilangan yang merujuk kepada nombor sembilan'. Selain itu, penandaan kata sebagai kata arkaik dalam *Kamus Dewan Perdana* (2020) yang dibincangkan oleh Nathesan (2022) memperlihatkan bahawa perubahan bentuk kata seperti 'akasa', 'pasar' dan 'tukil' yang menjadi 'angkasa', 'pasar' dan 'nukil' tetap dikategorikan sebagai perkataan arkaik. Beberapa penemuan berkaitan kata arkaik oleh Nathesan (2008) lagi menerusi kajian terhadap teks Melayu klasik seperti 'samuha' membentuk kata 'semua' dan 'serual' yang kini disebut sebagai 'seluar'. Penyenaraian kata arkaik oleh Nathesan (2008) telah mencetuskan idea dan memberi panduan kepada pengkaji untuk menelitinya.

Pengkajian kata arkaik turut dilakukan oleh pengkaji dari Indonesia. Zulfadli et al. (2020) melakukan penyelidikan tentang perkataan kuno yang datanya diambil menerusi *Hikayat Prang Sabi*. Kajian yang dijalankan merupakan kajian yang berbentuk deskriptif kaedah kualitatif. Kesimpulan yang dapat dibuat menerusi kajian yang dijalankan oleh Zulfadli et al. (2020) ialah penelitian tertumpu pada bentuk dan makna menerusi soal selidik tentang sesebuah perkataan. Selain itu, Nor Azizah (2022) turut menyentuh perihal kata arkaik menerusi penelitiannya terhadap Kamus Bowrey (1701) seperti kata *Cōmon* dan *Sōpāyang* yang tidak dapat dijelaskan secara linguistik. Walau bagaimanapun, Nor Azizah (2022) berpandangan bahawa istilah *Cōmon* dan *Sōpāyang* merupakan gelaran manja atau nama timang-timangan berdasarkan makna yang tercatat dalam kamus tersebut. Penelitian ke atas kamus Bowrey memberi penjelasan kepada pengkaji bahawa wujud beberapa bentuk kata yang digunakan oleh masyarakat Melayu dahulu pada abad ke-18 sudah tidak digunakan dan difahami oleh masyarakat Melayu pada hari ini.

Berbeza pula dengan kajian Taufiq & Aniswal (2022) yang membincangkan perihal etimologi. Kajian yang dilakukan tentang kata pinjaman daripada Indo-Eropah turut mencadangkan penelitian ke atas data kata pinjaman dalam bahasa Melayu yang telah menjadi arkaik seperti kata 'laksa', 'paksina', 'lasykar' dan lain-lain. Kajian tersebut tidak memperincikan perihal kesan peminjaman yang mewujudkan perkataan arkaik. Walau bagaimanapun, pengkaji sedar bahawa perkataan arkaik tidak akan wujud melainkan berlakunya penggantian kata dan pewujudan kesinoniman kata.

Taufiq & Aniswal (2022) telah memanfaatkan kaedah etimologi Collins (2003) bagi menjejaki asal usul kata. Kaedah perbandingan antara bentuk kata merupakan teras utama bagi mendapatkan asal usul kata. Oleh yang demikian, kajian ini juga perlu menggunakan pedoman yang sama, namun perubahan dilakukan agar bersesuaian dengan kajian ini. Kesimpulannya, tidak dinafikan bahawa penelitian terhadap perkataan arkaik Melayu masih kurang dijalankan. Oleh itu, menjadi satu keperluan bagi kajian ini untuk membincangkan perkataan arkaik dalam bahasa Melayu dari perspektif etimologi yang meliputi beberapa aspek yang dibincangkan dalam bahagian metodologi kajian.

OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini dilakukan berdasarkan tiga objektif berikut:

1. Mengkaji perkataan arkaik dalam bahasa Melayu dari sudut etimologi.
2. Mengenal pasti faktor yang menyebabkan kewujudan sesebuah perkataan arkaik dalam bahasa Melayu.
3. Membincangkan kesan penerbitan kata arkaik dalam bahasa Melayu.

METODOLOGI KAJIAN

Pengaplikasian pedoman etimologi yang digagaskan oleh Collins (2003) diterapkan dalam melakukan kajian yang berbentuk kualitatif ini. Kaedah ini mampu untuk meneroka semula perkataan arkaik yang wujud dalam bahasa Melayu dengan mengaitkan beberapa maklumat penting agar lebih jelas dan teratur. Penerapan kaedah ini tidak terhad kepada kajian kata pinjaman atau perkataan asli bahasa Melayu yang terkini, tetapi kaedah ini juga amat sesuai untuk mengkaji pewujudan dan penghentian penggunaan sesebuah kata sehingga dinyatakan sebagai arkaik. Oleh itu, enam pedoman yang digagaskan oleh Collins (2003) adalah seperti yang berikut:

- (i) sebelum meneliti sesuatu etimologi, pastikan kata itu muncul untuk pertama kalinya;
- (ii) sejarah dan geografi harus dipertimbangkan: kata-kata hanya dapat dipinjam melalui pertembungan bahasa;
- (iii) kesepadanan bunyi yang telah diketahui harus berlandaskan usaha etimologi;
- (iv) tekanan harus diberi pada kata lisan: sebutan dapat menjelaskan percanggahan teks dan menyoroti etimologi yang betul;
- (v) dialek-dialek daerah merupakan sumber penting dalam etimologi: sering kata-kata purba dikekalkan dalam sesuatu dialek; dan
- (vi) setiap unsur kata harus diterangkan: penjelasan sebahagian kata sahaja tidak meyakinkan.

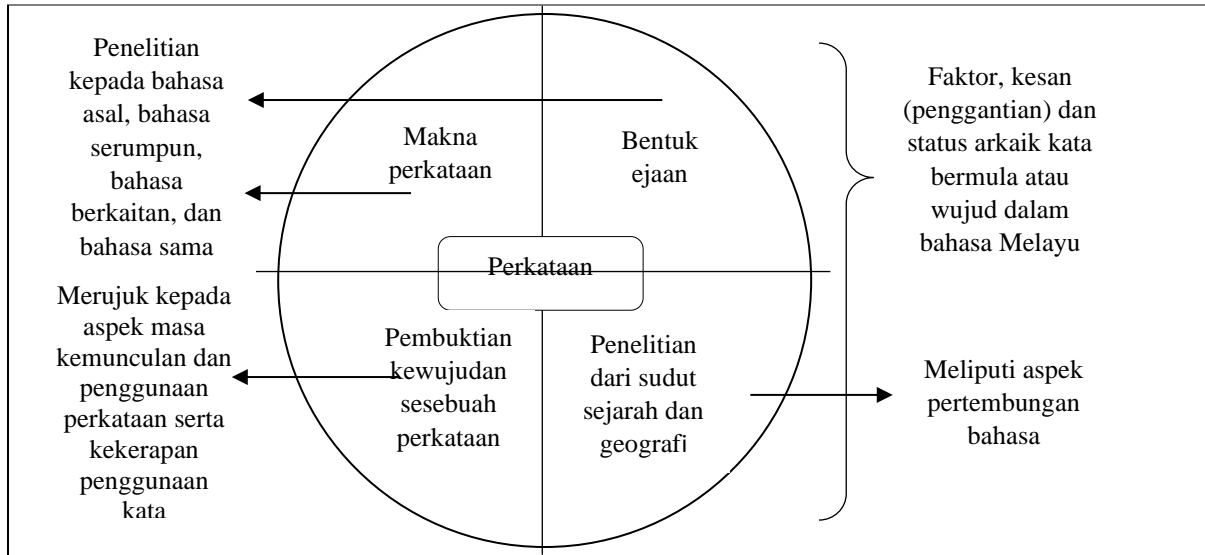
Dalam bahagian pedoman yang pertama, kemunculan sesebuah kata dapat dijejak menerusi manuskrip Melayu lama. Dalam hal ini, tempoh atau jangka hayat sesebuah kata dapat dikesan. Penelitian ke atas manuskrip Melayu lama dibuat berdasarkan *Malay Concordance Project*. Setelah kewujudan dan penggunaan kata dikenal pasti, maka penelitian dari sudut sejarah dibuat melalui hubungan yang berlaku antara masyarakat yang berbeza bahasa. Contohnya, kemasukan kata ‘wangsa’ atau ‘bangsa’ ke dalam bahasa Melayu adalah menerusi peminjaman kata yang terhasil daripada pertembungan masyarakat India dan Melayu (Taufiq, 2022). Selain itu, pengulangan kata atau kekerapan penggunaan sesebuah kata yang dikaji menjadi bukti sama ada penggunaannya adalah meluas dalam kalangan penutur atau sebaliknya. Menurut Taufiq & Aniswal (2022), kajian etimologi berkait rapat dengan kajian sejarah perbandingan khususnya kajian tentang leksikostatistik dan glotokronologi. Oleh yang demikian, catatan maklumat dan dapatan kajian melibatkan kajian kognat kata dimanfaatkan dalam kajian mengikut kesesuaian data.

Pedoman ketiga memberi penekanan kepada kesepadanan bunyi yang sememangnya menjadi panduan utama dalam meneliti kata pinjaman. Kajian ini tidak berfokus kepada kata pinjaman sahaja, tetapi penelitian kepada kata arkaik berkait rapat dengan peresapan kata asing yang dinilai menerusi bentuk kata yang sama atau mirip. Oleh itu, pedoman ini wajar diterapkan ketika menganalisis kata arkaik dalam bahasa Melayu untuk menentukan sama ada perkataan tersebut adalah kata pinjaman atau penggantian kata. Sebenarnya, pengkaji berpandangan bahawa pedoman keempat memiliki fokus yang hampir sama dengan pedoman ketiga kerana bentuk kata yang dikaji telah memberi maklumat berkaitan bunyi sesuatu perkataan.

Di samping itu, dialek Melayu juga turut diambil kira dalam meneliti perkataan arkaik. Dengan mengambil contoh yang dikemukakan oleh Rahim Aman (1998) berkaitan kata ‘jamat’ yang dikatakan sebagai perkataan Melayu asli bermaksud ‘nasihat’ kerana muncul dalam kamus Bowrey (1701). Sekiranya kata ‘jamat’ ini merupakan perkataan asli, maka penelitian ke atas data dialek perlu dilakukan. Penelitian ke atas makna merupakan elemen utama yang perlu diberi perhatian kerana penggantian kata dalam bahasa terjadi menerusi rujukan makna yang sama. Kata yang sebelumnya meluas digunakan lalu digantikan dengan kata yang baharu setelah kata itu dianggap lapuk.

Penggantian demi penggantian kata ini dapat dilihat menerusi kata ‘lada’, seterusnya kata ‘cili’ sekali lagi masuk ke dalam bahasa menerusi bahasa Inggeris. Walau bagaimanapun, kedua-dua bentuk itu masih kekal dan digunakan secara meluas termasuklah kata ‘cabai’. Begitu juga dengan kata ‘wangsa’ dan ‘bangsa’ yang dipinjam daripada bahasa Sanskrit dan Hindi (Taufiq, 2022) namun berkemungkinan kata ‘bangsa’ mengalami perubahan daripada bahasa Sanskrit. Hal ini juga memperlihatkan bahawa tidak semestinya perkataan pinjaman yang masuk ke dalam bahasa Melayu akan menggantikan perkataan sedia ada dan mewujudkan kata arkaik. Perbincangan berkaitan faktor dan kesan juga turut dihuraikan dalam bahagian

pedoman ini. Oleh yang demikian, rumusan elemen dalam penelitian kata arkaik bahasa Melayu dapat diperlihatkan seperti dalam rajah yang berikut.

RAJAH 1. Rumusan elemen penelitian kata arkaik oleh Taufiq (2022) berdasarkan kerangka etimologi Collins (2003)

Sumber Data Kajian

Terdapat lima data terpilih diambil daripada *Kamus Dewan Perdana* (2020) yang bertandakan ‘ark’ merujuk kepada kata arkaik untuk diteliti dari sudut etimologi. Perkataan tersebut ialah ‘datia’, ‘dadi’, ‘nawa’, ‘bad’ dan ‘kahaf’. Pada peringkat awal, pemilihan data juga dibuat bersandarkan penelitian ke atas makna setiap kata yang diyakini bahawa ada pertalian atau persamaan dari segi makna dengan perkataan yang digunakan dalam bahasa Melayu pada zaman ini. Pemilihan ini dibuat selaras dengan konsep arkaik dan kata-kata tersebut sudah tidak diketahui oleh umum. Dengan kata lain, pewajaran pemilihan data kata berdasarkan unsur kesinoniman antara kata yang telah lama tidak digunakan dengan perkataan Melayu terkini. Selain itu, pemilihan lima data pada peringkat kajian awal ini telah memadai bagi membincangkan perubahan dan status yang dinyatakan sebagai perkataan arkaik. Kajian ini memberi gambaran awal tentang metodologi atau kaedah sesuai dalam membicarakan perkataan arkaik.

ANALISIS DAN PERBINCANGAN

Kata Kahaf dalam Bahasa Melayu

‘Kahaf’ dalam bahasa Melayu bermaksud ‘gua’ dan perkataan ini telah dipinjam daripada bahasa Arab. Dalam bahasa Arab, كهف bermaksud gua dan wujud beberapa bentuk lain lagi dalam bahasa Arab yang merujuk kepada gua seperti مغارة (Steingass, 1882). Perkataan ini telah dikategorikan sebagai kata arkaik dalam bahasa Melayu kerana ia tidak lagi digunakan dalam kalangan penutur Melayu. Tambahn pula, kewujudan dan penggunaan kata ini juga tidak dapat

dijejak menerusi *Malay Concordance Project* dan ini menjadi bukti bahawa penggunaan kata ‘kahaf’ tidak meluas dan tidak menyerlah digunakan seperti kata ‘gua’. Perkataan ‘kahaf’ yang dikatakan dipinjam daripada bahasa Arab telah wujud dalam bahasa Melayu dalam lingkungan abad ke-13. Hal ini kerana pengaruh Islam di alam Melayu bermula pada abad tersebut dan penukaran status kata kepada kata arkaik mungkin berlaku setelah kemasukan kata ‘gua’. Oleh hal yang demikian, penukaran status kata kepada arkaik tidak dapat dijelaskan dalam kajian ini.

Kata ‘gua’ berasal daripada bentuk ‘goḥa’ atau ‘khōha’ खोह yang dipinjam daripada bahasa Hindi atau daripada bentuk ‘guha’ गुहा bahasa Sanskrit. Jika dilihat dari sudut sejarah bahasa Sanskrit dikatakan lebih awal mempengaruhi bahasa Melayu iaitu sejak abad ke-7 Masihi lagi (Zaharani et al., 2011). Ismail (1992) menyatakan bahawa sebelum kedatangan Islam, masyarakat di alam Melayu menerima pengaruh yang kuat daripada agama Hindu dan Buddha yang dibawa oleh ahli-ahli pelayaran dan perniagaan. Berbeza dengan kata ‘gua’ yang penggunaannya sejak abad ke-16 menerusi *Hikayat Amir Hamzah* yang dapat dilihat dalam ayat ‘Ahmz...461:26... itulah juga Tuan Puteri Indera Negeri datang ke **gua** itu menemui Amir Hamzah...’. Kata ‘gua’ jelas digunakan sejak sekian lama dan masih kekal digunakan pada hari ini. Kesimpulan yang dapat dibuat, kata ‘gua’ yang digunakan dalam bahasa Melayu sebenarnya lebih awal berbanding kata ‘kahaf’. Perkataan ini juga tidak melibatkan konsep agama dan oleh sebab itu penggunaannya kurang menonjol berbanding dengan ‘gua’ sehingga menjadikan kata itu sebagai bentuk arkaik.

Kata Datia dalam Bahasa Melayu

Kata ‘datia’ yang dicatatkan sebagai kata arkaik membawa maksud ‘gergasi, raksasa’ (*Kamus Dewan Perdana*, 2020). Perkataan ini berkemungkinan merupakan perkataan asli bahasa Melayu kerana tidak ada catatan asal usul yang dinyatakan tentang perkataan ini melainkan hanya dinyatakan sebagai kata arkaik. Namun, kata ‘datia’ telah beberapa kali digunakan dalam *Hikayat Syah Mardan* yang ditulis dalam lingkungan abad ke-18 yang dapat dilihat menerusi contoh ayat ‘Mrdn 131:5. Indera dewa pun dinamai oleh baginda Raja Bikrama **Datia** Wijaya, akan nama cucunda baginda itu Raja Dimulia’. Maklumat makna daripada konteks ayat tersebut memberitahu kita bahawa ‘datia’ pada nama itu merujuk kepada ‘gergasi, raksasa’ selaras dengan peranan ‘raja’ pada bahagian depan nama.

Perkataan ini telah dikategorikan sebagai bentuk arkaik menerusi *Kamus Dewan Perdana* (2020). Namun demikian, faktor, penggantian (kesan) dan status arkaik kata bermula (merujuk kepada penggunaan akhir kata) tidak dihuraikan. Menerusi *Malay Concordance Project*, penggunaan ‘datia’ hanya terhad kepada *Hikayat Syah Mardan*. Oleh itu, penelitian lanjut berkaitan dengan kemunculannya sebagai kata arkaik boleh dijejaki lagi menerusi dokumen Melayu lain.

Perkataan ‘datia’ ini sememangnya memiliki perkaitan atau persamaan dari sudut makna dengan kata ‘raksasa’ yang merupakan pinjaman kata daripada bahasa Sanskrit, iaitu ‘raksasa’ राक्ष bermaksud ‘penghantar, jahat syaitan’. *Pusat Rujukan Persuratan Melayu* menjelaskan ‘raksasa’ sebagai ‘makhluk yang dipercayai serupa manusia tetapi badannya jauh lebih besar dan tinggi badannya; gergasi; sangat besar’. Wujud kemiripan bentuk dan makna antara bahasa Melayu dengan bahasa Sanskrit yang menjelaskan bahawa berlaku peminjaman kata daripada bahasa Sanskrit. Penggunaan kata ‘raksasa’ telah ditemui penggunaannya dalam teks Melayu klasik antara abad ke-14 hingga awal abad ke-17 Masihi menerusi *Hikayat Bayan Budiman* seperti dalam ayat berikut ‘Bayan 271: 26.. beberapa kiriman baginda akan raja Jin dan Raja **Raksasa** tiada terpemanai banyaknya...’. Penggunaan kata ini juga dapat dijejak menerusi

beberapa hikayat lain seperti *Hikayat Sang Boma*, *Hikayat Seri Rama*, dan *Hikayat Pandawa Lima*.

Kesimpulannya, maklumat ini menjadi bukti bahawa ‘raksasa’ lebih meluas digunakan pada zaman dahulu dan masih difahami oleh penutur Melayu pada hari ini berbanding ‘datia’ yang penggunaannya tidak secara meluas seterusnya menjadikannya sebagai bentuk kata arkaik.

Kata Dadi dalam Bahasa Melayu

Seterusnya ‘dadi’ dalam bahasa Melayu dikategorikan sebagai bentuk arkaik. Perkataan ini merujuk kepada makna dan bentuk terkini, iaitu ‘dadih’ yang dapat dilihat menerusi *Pusat Rujukan Persuratan Melayu* (PRPM). Sebenarnya, perubahan atau evolusi dari sudut bentuk kata sesuai diberikan kepada kata ‘dadi’ yang berubah kepada ‘dadih’ kerana masih merujuk perkara yang sama iaitu sejenis makanan. Walau bagaimanapun, catatan kata tersebut sebagai kata arkaik seharusnya ditelusuri dengan melakukan perbandingan kerana berkemungkinan ‘dadih’ juga wujud dalam bahasa lain. Oleh hal yang demikian, penelitian terhadap catatan asal usul oleh para pengkaji bahasa perlu dilakukan.

Berdasarkan *Malay-English Dictionary* (1959), ‘dاده’ merupakan kata yang dipinjam daripada bahasa Sanskrit yang bermaksud ‘*curdled milk*’ atau ‘susu dadih’. Catatan pengkaji lain seperti Singam (1957) dan *Kamus Dewan Perdana* (2020) mencatatkan *dadih* daripada bentuk Sanskrit *dagdhi* yang bermaksud *curds* atau ‘dadih’. Takrifan berdasarkan *Kamus Dewan Edisi Keempat* (2015), *dadih* bermaksud ‘air susu (kerbau, lembu dan lain-lain) yang pekat’. Dalam bahasa Sanskrit, bentuk yang wujud ialah ‘dadhi’ दधि. Perbezaan bentuk kata dapat dilihat antara kata ‘dadih’ (*Kamus Dewan Edisi Keempat*, 2005), *dاده* (*Malay-English Dictionary*, 1959), dan ‘dadhi’ (*Sanskrit Dictionary for Spoken Sanskrit*), namun memiliki persamaan rujukan iaitu merujuk kepada sejenis makanan ‘dadih’. Dalam bahasa Hindi pula, kata ‘dadih’ disebut sebagai *dahi* दही yang bermakna ‘susu masam pekat, dadih, yogurt’ atau *curd*, yogurt. m. *whey*, dipanggil ‘*curds*’ (*Hindi English Dictionary*, 1993).

Berdasarkan catatan asal usul kata, dapat disimpulkan bahawa kata ‘dadih’ juga wujud dalam bahasa Melayu dan ‘dadi’ merupakan bentuk kata arkaik. Beralih pula kepada kewujudan dan penggunaan kata ‘dadi’ dalam bahasa Melayu, bentuk kata itu telah dijejak menerusi *Cerita Kutai*, *Sejarah Melayu* dan *Syair Hempo* sekitar abad ke-18 atau abad ke-19. Walau bagaimanapun, maksud dalam ayat yang terdapat dalam manuskrip tidak merujuk kepada sejenis makanan seperti ‘dadih’.

Walaupun wujud perbezaan bentuk antara ‘dadih’, ‘dاده’, ‘dadhi’ dan ‘dah’ namun bentuk tersebut tidaklah terlalu ketara dan makna setiap kata masih merujuk kepada ‘sejenis makanan yang bersusu’. Oleh itu, dapat disimpulkan bahawa kata ini berakar daripada bahasa Sanskrit dan dipinjam terus daripada bahasa Sanskrit. Hal ini dikatakan demikian kerana, bentuk kata yang wujud dalam *Sanskrit Dictionary for Spoken Sanskrit* adalah paling tepat berbanding dengan kata ‘dadih’ yang wujud dalam bahasa Hindi. Hal ini bertepatan dengan catatan *Malay English Dictionary* (1959), *A Malay-English Dictionary* (1901), dan Singam (1957) bahawa ‘dadih’ sebuah kata yang dipinjam daripada bahasa Sanskrit.

Penggunaan kata *dadih* dalam bahasa Melayu dapat dijejak penggunaannya sejak abad ke-17. Hal ini dapat dibuktikan melalui *Malay Concordance Project* menerusi manuskrip *Bustan al-Salatin* yang bertarikh 1640 Masihi seperti dalam ayat ‘Bas M 3/4:518 ... **dadih** adalah dua bahagi air dan sebagi jua **dadih**, bahawa yang didengar Syah Alam itu perkataan perabul* [?] ...’. Penggunaan kata ‘dadih’ dalam bahasa Melayu adalah tunggal dan tidak wujud penggantian kata. Penelitian berkaitan sejarah makanan ini boleh dikaji dengan lebih lanjut.

Oleh itu, etimologi awal kata ‘dadi’ dalam bahasa Melayu berdasarkan analisis ini dapat ditunjukkan seperti dalam jadual yang berikut.

JADUAL 1. Etimologi Awal Kata *Dadih* dalam Bahasa Melayu

‘dadih’ bermaksud ‘air susu (kerbau, lembu dan lain-lain) yang pekat’. Terdapat bentuk yang lain dalam bahasa Melayu, iaitu ‘dadeh’ (1959) yang merujuk kepada ‘*curdled milk*’ atau ‘susu dadih’. Penggunaan awal kata ini dapat dijejak menerusi Bas (sekitar 1640 Masihi) ← ‘dadhi’ bermaksud *curd* atau ‘dadih’ (bahasa Sanskrit) ← ‘dadi’ (bahasa Sanskrit)

Kata Bad dalam bahasa Melayu

Berdasarkan *Kamus Dewan Perdana* (2020), ‘bad’ merupakan sebuah kata arkaik Melayu yang dipinjam daripada bahasa Parsi yang bermaksud ‘angin; bala’. Jika dirujuk kepada bahasa Parsi, ‘bad’ باد membawa maksud ‘angin; udara, nafas’ (Steingass, 1981). Wujud persamaan makna dan bentuk kata antara dua bahasa yang membolehkan kita menyatakan bahasa Melayu meminjam ‘bad’ daripada bahasa Parsi. Maklumat tentang masa atau kewujudannya sebagai kata arkaik tidak dinyatakan dalam kamus, namun berdasarkan penelitian ke atas *Malay Concordance Project*, kata ‘bad’ telah digunakan dalam *Hikayat Ali Bad Syah* sekitar abad ke-19. Walau bagaimanapun penggunaan kata tersebut hanya terhad dan merujuk kepada nama orang sahaja. Hal ini dapat dilihat menerusi contoh ayat berikut ‘ABS 35:12... daripada bahaya ini. Maka setelah isteri Ali **Bad** Syah berfikir yang demikian itu, maka...’.

Selain itu, beberapa bentuk lain digunakan dalam bahasa Melayu yang membawa maksud yang sama, iaitu ‘bayu’ dan ‘angin’ yang digunakan dalam bahasa Melayu. Oleh itu, tidak tepat untuk mengatakan bahawa ‘bayu’ merupakan bentuk kata yang diganti dengan kata ‘bad’ kerana ‘bayu’ juga merupakan kata pinjaman daripada bahasa Sanskrit. Seperti yang dibincangkan sebelumnya, pengaruh bahasa Parsi agak sedikit lewat berbanding Sanskrit ke atas bahasa Melayu.

Jika dirujuk kepada kajian Khaidir & Adi (2021) dan Rozi (2021), kedua-dua kajian tersebut menyatakan bahawa wujud hubungan kognat antara kata angin dalam bahasa Melayu dengan bahasa Banjar (Khaidir & Adi, 2021), manakala Rozi (2021) pula mencatatkan kognat kata antara bahasa Melayu Purba dan bahasa Jakun. Catatan kognat yang dikaji oleh pengkaji sebelum ini memberi maklumat dan bukti bahawa kewujudan ‘angin’ dalam bahasa Melayu adalah lebih lama daripada ‘bad’. Hal ini kerana bahasa Melayu Purba telah wujud pada zaman prasejarah dan dipercayai telah dituturkan oleh Melayu Deutro secara lisan pada zaman tersebut. Oleh itu, ‘angin’ telah digunakan secara meluas sebelum kemasukan ‘bayu’ dan ‘bad’. Kemunculan dan penggunaan kata ‘bad’ dalam bahasa Melayu tidak meluas seperti kata ‘angin’ dan ‘bayu’ dalam bahasa Melayu. Penggunaannya dapat dilihat dalam *Hikayat Seri Rama* yang ditulis pada abad ke-16, sekitar tahun 1500 Masihi menerusi ayat ‘Rama 212: 1...Dewata mulia Raya maka bertiup angin Bernama **bayu** Bata maka dibawanya....’. Penggunaan kata ‘bayu’ juga ditemui dalam beberapa manuskrip Melayu lain, antaranya ialah *Hikayat Sang Boma*. Begitu juga dengan kata ‘angin’ yang didapati digunakan secara meluas sejak abad ke-16 dalam *Hikayat Amir Hamzah*, *Seri Rama*, dan *Iskandar Zulkarnain*.

Kesimpulannya, pengkaji tidak dinafikan walaupun ada pendapat menyatakan pengaruh Parsi di Semenanjung Tanah Melayu dan Nusantara sejak abad ketiga Masihi lagi, namun penggunaannya kata ‘bad’ hanya digunakan dalam kalangan penutur tertentu sahaja dan dalam bentuk penulisan, ‘angin’ dan ‘bayu’ kerana difahami dan formal pada ketika dahulu.

Tambahan pula, pengaruh Sanskrit juga cukup kuat dan hal ini dapat dilihat menerusi kemasukan kata Sanskrit yang banyak dalam perbendaharaan Melayu.

Kata Nawa dalam Bahasa Melayu

Pusat Rujukan Persuratan Melayu (PRPM) mencatatkan kata ‘nawa’ merupakan sebuah kata arkaik Melayu yang bermaksud ‘sembilan’, tetapi pusat rujukan ini tidak menjelaskan asal usul perkataan tersebut. Setelah diteliti menerusi *Sanskrit Dictionary for Spoken Sanskrit*, kemasukan ‘nawa’ adalah menerusi proses peminjaman kata daripada bentuk ‘navan’ dan satu bentuk lain lagi ‘navam’ नवन yang bermaksud ‘sembilan’. Kemiripan dari sudut bentuk dan makna menjadi bukti bahawa kemasukannya adalah menerusi bahasa Sanskrit. Dalam konteks ini, kata ‘nawa’ tidak boleh dinyatakan telah mengalami evolusi atau perubahan kepada ‘sembilan’ walaupun dalam sistem penomboran bahasa Melayu juga wujud beberapa kata Sanskrit seperti ‘dua’ yang mengalami perubahan daripada bentuk ‘dvau’. Perubahan ‘dvau’ kepada ‘dwa’ setelah kemasukannya ke dalam bahasa Jawa Kuno (Notosudirjo, 1981) dan peminjaman berlaku sekali lagi ke dalam bahasa Melayu membentuk kata ‘dua’.

Seperti perbincangan kata sebelumnya bagi kata ‘bad’, pengkaji turut menyatakan bahawa bahasa Sanskrit yang jelas begitu kuat mempengaruhi bahasa Melayu tidak semestinya setiap kata yang dipinjam itu sentiasa digunakan dan tidak pudar dalam perbendaharaan Melayu. Hal ini demikian kerana, beberapa kata Sanskrit turut menjadi arkaik dalam bahasa Melayu sekiranya perkataan Sanskrit tersebut membawa makna yang sama. Misalnya, kata nawa telah ada padanan kata dalam bahasa Melayu, iaitu sembilan. Selain itu, kata Sanskrit juga boleh menjadi arkaik apabila penggantian kata berlaku dan perkataan gantian tersebut digunakan secara meluas. Tambahan pula, penggunaan ‘nawa’ tidak dapat ditemukan dalam catatan manuskrip Melayu lama menerusi *Malay Concordance Project*.

Dalam bahasa Melayu, kata ‘sembilan’ telah digunakan secara kerap sejak abad ke-16 melalui *Hikayat Seri Rama*. Perkataan tersebut dapat dilihat melalui ayat ‘Rama 687:10, “...jikalau ada kepalanya maharaja Rawana penggal **sembilan** maka bawa oleh tuan hamba...”’ Selain itu, kata ‘sembilan’ juga ditemui di dalam beberapa manuskrip Melayu lain, seperti *Hikayat Bayan Budiman* dan *Pandawa Lima*. Kesimpulannya, analisis ini memperlihatkan bahawa ‘nawa’ dikategorikan sebagai arkaik kerana sudah ada padanan kata dan bilangan yang sama dalam bahasa Melayu, iaitu perkataan sembilan.

PERBINCANGAN

Analisis keseluruhan menunjukkan bahawa tidak semua kata arkaik wujud dan digunakan secara meluas khususnya dalam bentuk penulisan. Hal ini kerana, beberapa kata yang dijejak dalam manuskrip Melayu lama menerusi *Malay Concordance Project* tidak wujud seperti kata ‘kahaf’, ‘datia’, dan ‘nawa’. Pengkaji tidak menafikan bahawa catatan penggunaan kata dalam manuskrip Melayu lama tidak boleh dijadikan ukuran untuk menyatakan penggunaan sesebuah kata itu digunakan dengan meluas atau sebaliknya kerana penggunaan kata mungkin kerap digunakan dalam pertuturan tetapi tidak dalam penulisan. Kedua, penggunaan sesebuah kata juga bergantung pada konteks penggunaan dan kesesuaiannya dalam sesebuah ayat. Sesebuah kata juga boleh bersifat sementara yakni setelah menerima pengaruh bahasa lain dan setelah berubah kepada kata lain apabila menerima pengaruh bahasa yang lain. Walau bagaimanapun, kajian ini menjelaskan bahawa wujudnya arkaik kata kerana kata itu kurang digunakan dan tenggelam dengan perkataan lain yang membawa konsep dan rujukan makna yang sama.

Secara keseluruhannya, kata arkaik wujud disebabkan oleh beberapa faktor yang telah dikenal pasti menerusi penggantian kata yang lebih menyerlah penggunaannya dalam kalangan

penutur bahasa. Selain itu, beberapa kata seperti kata ‘datia’ dan ‘bad’ tidak digunakan dengan meluas pada zamannya berbanding kata ‘raksaksa’ dan ‘bayu; angin’ yang dapat dibuktikan menerusi kekerapan penggunaan serta kemunculan menerusi manuskrip Melayu lama. Dua kata yang membawa unsur sinonim yang dapat dilihat menerusi maksud yang sama telah menyebabkan masyarakat Melayu lebih memilih perkataan terkini yang dianggap moden selaras dengan peredaran zaman serta pengaruh daripada bangsa lain. Fenomena yang berlaku ke atas penggantian kata ini memperlihatkan bahawa pengaruh bahasa yang dibawa oleh masyarakat luar sangat kuat yang bukan sahaja membawa kepada perubahan bahasa malah sedikit sebanyak mempengaruhi sudut pemikiran dan budaya masyarakat. Kesan kepada penggantian kata mewujudkan perkataan arkaik yang banyak dalam bahasa Melayu. Kajian ini juga mendapati kata yang dikategorikan sebagai arkaik dalam bahasa Melayu sebenarnya telah mengalami proses perubahan ejaan seperti yang berlaku pada kata ‘dadi’ berubah kepada kata ‘dadih’.

KESIMPULAN

Kesimpulannya, penelitian perkataan arkaik dari sudut etimologi ini merupakan penelitian awal dan terhad kerana hanya melibatkan beberapa data terpilih sahaja. Kajian lanjut berkaitan perkataan usang boleh dilakukan lagi menggunakan data arkaik bahasa Melayu lain menerusi catatan yang dikemukakan oleh *Kamus Dewan Perdana* (2020) atau senarai kosa kata arkaik oleh Nathesan (2015). Penelitian terhadap beberapa data yang telah dikenal pasti menerusi catatan para pengkaji bahasa menjadi bahan utama yang perlu diselidiki bagi menghasilkan kamus kata arkaik yang lengkap. Pengkajian berterusan terhadap kata arkaik mampu menyumbang kepada penghasilan kamus perkataan Melayu arkaik yang lengkap, iaitu kamus yang bukan sahaja menyenaraikan kata-kata dan makna arkaik malah turut menjelaskan aspek awal kemunculan dan penukaran status seperti yang dinyatakan terhadap beberapa kata arkaik menerusi *Kamus Dewan Perdana* (2020) atau catatan penyenaian kata pengkaji lain seperti Rahim Aman (1998), Ramizu (1998) dan Nathesan (2015). Di samping itu, penjelasan yang berkaitan dengan kata arkaik boleh diteliti dengan lebih luas yakni tidak terhad kepada manuskrip yang terkandung dalam *Malay Concordance Project*.

RUJUKAN

- Ahmad Ramizu Abdullah. 1998. Kata-kata Usang Bahasa Melayu dalam Hikayat Seri Kelantan. *Jurnal Dewan Bahasa*, 42:11, 1024-1032.
- Abdullah Hassan. 1974. Pertembungan Bahasa dan Kesannya Terhadap Bahasa Melayu. *Jurnal Dewan Bahasa*, 5, 216-236.
- Awe, B. I., & Fanokun, P. S. 2018. Archaisms in legal contracts - A corpus-based analysis. *European Journal of English Language and Literature Studies*, 6(4), 5-20.
- Asmah Haji Omar. 2019. *Rekonstruksi Kata dalam Bahasa Melayu Induk*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Bowrey, Thomas. 1701. *A Dictionary English and Malayo, Malayo and English*. London: Sam Bridge.
- Campbell, L. 2004. *Historical linguistics: An introduction*. (ed.) ke-2. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Collins, J. T. 2003. *Mukadimah Ilmu Etimologi*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Collins Dictionary. (n.d.). *Collins Spanish dictionary*.

- Hashim Musa. 2003. *Epigrafi Melayu: Sejarah Sistem Tulisan dalam Bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Hoffer, B. L. 2005. *Language Borrowing and Language Diffusion: An Overview*. Intercultural Communication Studies XI:4.
- Ismail Hussein. 1992. *Sejarah Pertumbuhan Bahasa Kebangsaan Kita*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kamus Dewan Edisi Keempat*. 2015. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kamus Dewan Perdana*. 2020. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Malay Concordance Project*. <http://mcp.anu.edu.au/>. (Dicapai sepanjang kajian)
- Mohamad NorTaufiq Nor Hashim. 2022. Kajian Asal Usul dan Makna Perkataan Terpilih Bahasa Melayu daripada Bahasa Sanskrit dan Parsi. (Tesis PhD tidak diterbitkan). Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia.
- Mohamad NorTaufiq Nor Hashim & Aniswal Abd Ghani. 2022. Etimologi Kata Pinjaman Sanskrit Terpilih dalam Bahasa Melayu. *Jurnal Pengajian Melayu- (JOMAS)*, 33(1), 69-86.
- Mohamad NorTaufiq Nor Hashim & Aniswal Abd Ghani. 2022a. Asal Usul Perkataan dalam Bahasa Melayu dari Sudut Etimologi. *Issues in Language Studies*, 11(1), 1-19
- Mohamad NorTaufiq Nor Hashim, Mohd Khaidir Abd Wahab, & Aniswal Abd Ghani. 2022. Etimologi Kata Pinjaman Parsi dalam Bahasa Melayu. *Jurnal Melayu*, 21(1), 81-95.
- Mohamad NorTaufiq Nor Hashim & Aniswal Abd Ghani. 2022b. Penentuan Kognat Kata antara Bahasa: Penilaian Semula dari Sudut Etimologi. *Jurnal Linguistik*, 26(2), 10-25.
- Mohamad Rozi Kasim. 2021. Hubungan kekerabatan antara bahasa Jakun dengan bahasa Melayu purba: Satu analisis perbandingan kosa kata dasar. *Jurnal Bahasa*, 21(1), 41–66.
- Mohamad Ajirul Bakri, Nur Farahkhanna Mohd Rusli. 2022. Variasi Sebutan Kata Serapan Bahasa Inggeris dalam Kalangan Mahasiswa. *Jurnal Melayu*, 21(2), 16-31.
- Mohd Khaidir Abdul Wahab & Adi Kasman Che Halin. 2021. Penentuan tingkat kekerabatan dan abad pisah antara bahasa Banjar dengan bahasa Melayu: Kajian linguistik sejarah dan perbandingan. *Jurnal Bahasa*, 21(2), 273–304.
- Nathesan, S. 2015. *Etimologi bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Nida, E. 2000. *Principles of correspondence*. Dalam Venuti, L. (Ed.) *The Translation Studies Reader* (hlm. 126–140). London and New York: Routledge.
- Nor Azizah Othman. 2022. Kamus Thomas Bowrey dan Sosiobudaya Melayu Abad ke-17. *Issues in Language Studies*, 11(1), 20-33.
- Notosudirjo. 1981. Etimologi. pengetahuan bahasa Indonesia. Mutiara Jakarta.
- Online Etymology Dictionary*. 2017. Diperoleh pada 4 Februari 2021 daripada <https://www.etymonline.com>.
- Pusat Rujukan Persuratan Melayu*. Dewan Bahasa dan Pustaka. (Dicapai sepanjang kajian)
- Rahim Aman. 1998. Orang Melayu Abad ke-17: Kajian Lanjutan Kosa Kata Arkaik, Morfologi, dan Perubahan Makna Kamus Bowrey. *Jurnal Dewan Bahasa*, 42:11, 1003-1012.
- Steingass, F. J. 1882. *English-Arabic Dictionary*. London: W.H Allen & CO.
- Steingass, F. J. 1981. *A Comprehensive Persian-English Dictionary: Including the Arabic Words and Phrases to be Met with in Persian Literature*. New Delhi: Oriental Reprint.
- Wilkinson, R. J. 1901. *A Malay-English Dictionary*. Kuala Lumpur: FMS Government Press.
- Wilkinson, R. J. 1902. *A Malay-English Dictionary*. Kuala Lumpur: FMS Government Press.
- Winstedt, R. O. 1959. *An Unabridged Malay-English Dictionary*. Kuala Lumpur: Marican.

- Zaharani Ahmad, Nor Hashimah Jalaluddin, Fazal Mohamed Mohamed Sultan, Harishon Radzi & Mohd Shabri Yusof. 2011. Pemerksaan Jati Diri Bahasa Melayu: Isu Penyerapan Kata Asing. *Jurnal Melayu*, 6 (1), 13-27.
- Zulfadli Abdul Aziz, Syamsul Bahri Yusof, Faizal Mustafa & Siti Munawarah. 2020. Acehese Archaic Words in Hikayat: An Early Influential Literary Work. *Lingua Cultura*, 14(2), 161-169.
- Zuliskandar Ramli & Nik Hassan Shuhaimi Nik Abd. Rahman. 2012. Hubungan antara Semenanjung Tanah Melayu dengan China Sejak Awal Abad Masihi. *International Journal of the Malay World and Civilisation*, 30(1), 171-196.

Biodata Penulis:

Mohamad NorTaufiq Nor Hashim (Ph.D) merupakan pensyarah bahasa Melayu di Yunnan University, China. Bidang kajian beliau adalah berkaitan etimologi bahasa Melayu dan beliau juga turut mengkaji bidang semantik.

Ren Hanyu merupakan pensyarah bahasa Melayu di School of Asian and African Studies, Xi'an International Studies University, China. Beliau kini sedang menyambung pengajian di peringkat Doktor Falsafah dalam bidang antropologi di Xi'an International Studies University.

Wen Qing merupakan pensyarah bahasa Melayu di School of Foreign Studies, Yunnan University, China.

Lu Shiqing merupakan pensyarah bahasa Melayu di School of Asian and African Studies, Tianjin Foreign Studies University, China. Bidang kajian beliau adalah berkaitan sastera dan budaya Malaysia.